

1.1 ความเป็้มาและปัญหาในการวิจัย

การที่สิ่งแปลกปลอมหรือเชื้อโรคต่าง ๆ จะเข้าสู่กระแสเลือดและร่างกายของมนุษย์ได้นั้น หนทางที่สำคัญคืออาศัยผ่านทางเข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาซึ่งจะทำให้เกิดการติดเชื้ขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาชนิด ใช้ได้หลายครั้ง (reusable needle and syringe) การติดเชื้ทางกระแสเลือดที่สำคัญได้แก่ โรคตับอักเสบนชนิดบี และการติดเชื้ที่เกิดจากไวรัสเอดส์ (HIV infection) ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในด้านการสาธารณสุขของประเทศไทยในปัจจุบัน เนื่องจากในรายที่มีอาการติดเชื้โรคเอดส์ (AIDS) นั้น ในขณะนั้ยังไม่มีวิธีการรักษาใด ๆ ที่จะให้ผลเป็นที่น่าพอใจ ฉะนั้นจึงถือได้ว่าโรคเอดส์นั้นเป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรง ผู้ป่วยที่เป็นโรคนั้จะได้รับความทุกข์ทรมานจากการกั้ภูมิต้านทานโรคต่าง ๆ เสื่อมลง และต้องเสียชีวิตไปในที่สุด จึงทำให้โรคเอดส์เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพจิต และสังคมตลอดจนเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

การวิจัยโรคเอดส์เป็นไปอย่างกว้างขวาง เนื่องจากในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา การแพร่ระบาดเป็นไปอย่างเจียบและรวดเร็ว โรคเอดส์ได้ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตทั่วโลกแล้วกว่าแสนคน องค์การอนามัยโลกคาดว่าปัจจุบันมีผู้ติดเชื้เอดส์ที่ไม่มีอาการอีกประมาณ 12 ล้านคน ซึ่งคนกลุ่มนั้จะมีอาการป่วยเป็นโรคเอดส์ในที่สุด

แม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขจะได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาโรคเอดส์ และได้ดำเนินการทุกวิถีทางในการต่อสู้และแก้ไขปัญหารโรคเอดส์มาโดยตลอด แต่ปัญหาการแพร่กระจายของโรคเอดส์ก็ยังไม่ลดลง ตรงกันข้ามกลับเพิ่มจำนวนมากขึ้น ซึ่งทำให้ปัจจุบันมีผู้ติดเชื้เอดส์ทั่วทุกวงการในสังคม การติดเชื้ตั้งแต่การใช้เข็มฉีดยาฉีดเข้าเส้นของผู้ติดยาเสพติด โดยการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน การสำล้อนทางเพศ จึงนับว่าโรคเอดส์เป็นปัญหาทางการสาธารณสุขและปัญหาทางสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน

จากสถิติของกองโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข เมื่อสิ้นปี 2535 ปรากฏว่า ประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคเอดส์จำนวน 762 ราย และมีผู้ป่วยที่มีอาการสัมพันธ์กับโรคเอดส์อีกจำนวน 831 ราย นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่า จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์จะมีจำนวนที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

ในต่างประเทศ การติดเชื้อของโรคเอดส์ที่เกิดจากการใช้เข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาร่วมกันนั้นพบมากเป็นอันดับที่สองของการติดเชื้อ รองจากการติดเชื้อโดยทางเพศสัมพันธ์ (สุลันหา ยิ้มแย้ม วิจิตร ศรีสุพรรณ ศิริพร เปลี่ยนผดุง วิลาวัณย์ เสนารัตน์ 2533:1) แต่จากสถิติของประเทศไทยพบว่าประมาณ 4 ใน 5 ของกลุ่มบุคคลที่มีการติดเชื้อไวรัสเอดส์ เป็นการติดเชื้อที่เกิดจากการใช้เข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาร่วมกัน โดยเฉพาะในกลุ่มของผู้ที่ติดยาเสพติด (กรมควบคุมโรคติดต่อ 2532:4)

บุคคลที่มีโอกาสติดเชื้อจากการใช้เข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยานั้น นอกจากผู้รับบริการที่ได้รับการเจาะเลือดหรือฉีดยาแล้ว ผู้ที่ให้บริการหรือบุคลากรทางการแพทย์แขนงต่าง ๆ มีอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อตลอดทุกขั้นตอน ของการใช้เข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยารวมถึงการล้างทำความสะอาดเข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาที่ใช้แล้วก่อนนำไปทิ้งเข้า เชื้อด้วย เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ในประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่ เช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น จึงนิยมใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Disposable needle and disposable syringe) แทนเข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาชนิดใช้หลายครั้ง ที่เคยใช้กันมาแต่ดั้งเดิม (Terumo corporation 2529: 2) สำหรับประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในทุกด้าน และได้จัดทำแผนการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ พ.ศ. 2535-2539 บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสาธารณสุขฉบับที่ 7 (กรมควบคุมโรคติดต่อ 2534 : 255) โดยมีนโยบายที่จะใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงพยาบาลของเอกชน สำหรับโรงพยาบาลของรัฐนั้น แม้จะมีนโยบายให้โรงพยาบาล ใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง แต่โรงพยาบาลต่าง ๆ อาจยังไม่พร้อมที่จะเปลี่ยนไปใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง และกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งได้ทั้งหมด เนื่องจากปัญหาในการจัดสรรงบประมาณจากกระทรวงสาธารณสุขยังไม่พอเพียง และปัญหาจากการหารายได้ของโรงพยาบาลยังมีอยู่น้อยเนื่องจากต้องใช้งบเป็นจำนวนมาก

นอกจากปัญหาในเรื่องงบประมาณและการหารายได้แล้ว ปัญหาอีกประการหนึ่งคือการทำลายเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งหลังจากการใช้งานแล้ว ซึ่งการเผาทำลายจำนวนมากอาจจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อสังคมและสภาพแวดล้อมได้

นอกจากนี้แล้ว ยังขึ้นอยู่กับความเชื่อ ความเคยชิน ของผู้ที่ให้บริการทางการแพทย์ ซึ่งมีความคิดว่าการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้ง

เดี่ยวทั้ง จะมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าการใช้เข็มและกระบอกฉีดยาชนิดใช้หลายครั้ง และที่สำคัญยังขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ที่รับบริการเหล่านี้ด้วย

กระทรวงสาธารณสุขได้ ตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์ ซึ่งแพร่กระจายสู่ประชาชนอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จึงได้วางแผนป้องกันการกระจายของโรคนี้ โดยให้โรงพยาบาลต่าง ๆ ในสังกัด พยายามหันมาใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทั้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวเพิ่มขึ้น เพื่อลดอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสเอดส์จากการถูกเข็มตำหรือการฆ่าเชื้อที่ไม่ถูกวิธี พร้อมกับรณรงค์ให้กับประชาชนได้ตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์ เนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มียาที่จะรักษาโรคนี้ได้

นอกจากกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้บริการทางการแพทย์แก่ประชาชนทั่วไปแล้ว ยังมีกระทรวงอื่น ๆ ที่มีโรงพยาบาลที่ให้บริการแก่บุคลากรในสังกัด กระทรวงกลาโหมมีโรงพยาบาลตามค่ายทหารที่สำคัญ ๆ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีโรงพยาบาลชลประทาน รังสิตฤๅสดี กระทรวงมหาดไทย มีโรงพยาบาลเทศบาลต่าง ๆ และโรงพยาบาลของการไฟฟ้า ทบวงมหาวิทยาลัยมีโรงพยาบาลในสังกัด เช่น โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงอื่น ๆ อีก นอกจากนี้การบริการของรัฐบาลแล้ว เอกชนก็มีการให้บริการทางการแพทย์แก่ประชาชนทั่วไปด้วย ในรูปของโรงพยาบาลเอกชนและคลินิก จำนวนโรงพยาบาลและจำนวนเตียงทั่วประเทศ ได้แสดงในตาราง และสำหรับคลินิก ซึ่งกระจายไปตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศมีจำนวนทั้งสิ้น 11,443 คลินิก (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กองสถิติสาธารณสุข สถิติสาธารณสุข 2532 : 224-227)

ตารางแสดงถึง โรงพยาบาลที่ให้การบริการสาธารณสุขทั่วประเทศ

หน่วยงาน	จำนวนโรงพยาบาล	จำนวนเตียง
ภาครัฐบาล		
กระทรวงสาธารณสุข	660	46,239
กระทรวงอื่น ๆ	63	16,868
ภาคเอกชน	185	8,962
รวมทั้งสิ้น	908	72,069

เนื่องจากคนไข้ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลต่าง ๆ นั้น แพทย์และผู้เกี่ยวข้อง สามารถให้การรักษาได้หลายรูปแบบ เช่น โดยการกิน การทาภายนอก การฉีดยา เข้ากล้ามเนื้อได้ผิวหนัง หรือเข้าเส้นเลือด หรืออาจรักษาโดยอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ

การฉีดยาเพื่อให้การรักษาพยาบาลนั้นมีมาแต่โบราณแล้ว ซึ่งการฉีดยาในสมัยก่อนนั้น นิยมใช้เข็มเหล็ก ซึ่งสามารถนำมาใช้ใหม่ได้ แต่เมื่อวิทยาการต่าง ๆ ก้าวหน้าขึ้น จึงนิยมนำมาใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งมากขึ้น เช่นเดียวกับกระบอกฉีดยา ซึ่งพัฒนาจากกระบอกฉีดยาแก้วมาเป็นกระบอกฉีดยาพลาสติกที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่นเดียวกัน

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมการซื้อเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง และกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ซึ่งลักษณะของ เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง หมายถึง เข็มฉีดยาที่ใช้ฉีดยาแล้วทิ้งเลยไม่นำมาใช้อีก แยกช่องบรรจุต่างหากกับกระบอกฉีดยา
2. กระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง หมายถึง กระบอกฉีดยาพลาสติกใช้บรรจุยาหรือสารละลายอื่น ๆ เมื่อใช้แล้วจะทิ้งเลยไม่นำมาใช้อีก บรรจุอยู่ในช่องแยกต่างหากกับเข็มฉีดยา
3. เข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง หมายถึง ช่องบรรจุซึ่งจะประกอบไปด้วยเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง และกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งซึ่งบรรจุอยู่ในช่องเดียวกัน

การศึกษานี้จะศึกษาถึงเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งอย่างหนึ่งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งอีกอย่างหนึ่ง ไม่ได้ศึกษาถึงเข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งที่บรรจุอยู่ในช่องเดียวกัน การศึกษานี้ศึกษาผลิตภัณฑ์ทั้งสองร่วมกัน เนื่องจากการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งสำหรับฉีดยาหรือสำหรับเจาะเลือด จำเป็นจะต้องมีกระบอกฉีดยาด้วย และบริษัทต่าง ๆ ที่จำหน่ายเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งก็จะจำหน่ายกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งด้วย ซึ่งมักจะเป็นยี่ห้อเดียวกัน ทำให้การจัดซื้อของโรงพยาบาลต่อเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง เป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือถ้าซื้อเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งจากบริษัทใดหรือยี่ห้อใด ก็มักจะซื้อกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งจากบริษัทนั้นหรือยี่ห้อนั้น ๆ ด้วย จึงมีพฤติกรรมการซื้อที่ไม่แตกต่างกัน (วชิระ มิ่งคณะวิรัช, ผู้จัดการฝ่ายการตลาด บริษัท บอร์เนียว (ประเทศไทย) จำกัด : สัมภาษณ์ 24 เมษายน 2535)

จากข้อมูลของบริษัทผู้จำหน่าย ทำให้ทราบความต้องการของโรงพยาบาลระดับต่าง ๆ ต่อจำนวนเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ที่ใช้ต่อไปดังนี้ (วชิระ มังคละวิรัช : 2535)

1. ระดับโรงพยาบาลศูนย์ มีจำนวนเตียงรับผู้ป่วย 500 - 1,000 เตียง มีความต้องการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งต่อปีต่อโรงพยาบาล ประมาณ 6,000 - 7,000 กล่อง (1 กล่องบรรจุ 100 อัน) และมีความต้องการใช้กระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งต่อปีต่อโรงพยาบาล ประมาณ 2,000 - 2,200 กล่อง (1 กล่องบรรจุ 100 อัน)

2. ระดับโรงพยาบาลทั่วไป มีจำนวนเตียงรับผู้ป่วย 130 - 450 เตียง มีความต้องการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งต่อปีต่อโรงพยาบาล ประมาณ 3,500 - 4,000 กล่อง และมีความต้องการใช้กระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งต่อปีต่อโรงพยาบาล ประมาณ 1,000 - 1,100 กล่อง

3. โรงพยาบาลชุมชน มีจำนวนเตียงรับผู้ป่วย 10 - 120 เตียง มีความต้องการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง แตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดของโรงพยาบาล ความต้องการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ต่อปีต่อโรงพยาบาล ดังนี้

3.1 โรงพยาบาลระดับ 60 เตียง ต้องการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ประมาณ 1,500 กล่อง และกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ประมาณ 220 กล่อง

3.2 โรงพยาบาลระดับ 30 เตียง ต้องการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ประมาณ 900 กล่องและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ประมาณ 120 กล่อง

3.3 โรงพยาบาลระดับ 10 เตียง ต้องการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ประมาณ 300 กล่องและ กระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ประมาณ 40 กล่อง

4. สถานื่อนามัยต่าง ๆ มีความต้องการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งประมาณ 12 กล่อง และ 4 กล่องตามลำดับ ต่อปีต่อสถาน

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ ได้ศึกษาเฉพาะโรงพยาบาลต่างๆของจังหวัดภาคเหนือตอนบนซึ่งได้คัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจงใน 8 จังหวัดเท่านั้น เนื่องจากจำนวนโรงพยาบาลมีจำนวนมากกว่า 80 แห่ง โดยมากเป็นโรงพยาบาลขนาดเล็กแค่ 10 เตียงเท่านั้น ซึ่งเป็นโรงพยาบาลชุมชนกระจายอยู่ทุกอำเภอ ผู้ศึกษาจึงเลือกเฉพาะโรงพยาบาลที่มีขนาดตั้งแต่ 30 เตียงขึ้นไป จำนวน 31 แห่ง มีจำนวนเตียงรวมประมาณร้อยละ 85 ของจำนวนเตียงทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนโรงพยาบาล และจำนวนเตียง แสดงในตาราง

ตารางแสดงถึง จำนวนโรงพยาบาลและจำนวนเตียงที่ทำการศึกษา

จังหวัด	จำนวนโรงพยาบาล		จำนวนเตียง		
	ทั้งหมด	ที่ศึกษา	ทั้งหมด	ที่ศึกษา	ร้อยละ
เชียงใหม่	24	12	3,375	2,870	85
เชียงราย	14	7	1,400	1,300	93
พะเยา	7	2	708	648	92
ลำพูน	7	3	368	328	89
แม่ฮ่องสอน	7	2	220	180	82
ลำปาง	12	2	918	798	87
แพร่	9	2	754	574	76
น่าน	9	1	600	450	75
รวมทั้งหมด	89	31	8,343	7,148	85

ตลาดของเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง ในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ จากการสัมภาษณ์ ผู้จัดการฝ่ายการตลาดของ บริษัท บอร์เนียว (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทตัวแทนจำหน่ายเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งรายใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ได้คาดการณ์อัตราการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ของโรงพยาบาลต่าง ๆ ว่าโรงพยาบาลทุกแห่งในประเทศไทย มีแนวโน้มในการใช้เข็มฉีดยาเป็นแบบชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งทั้งหมด ภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี ซึ่งโรงพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร จะมีการเปลี่ยนไปใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งทั้งหมดก่อนโรงพยาบาลในต่างจังหวัด

สำหรับอัตราการใช้กระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทั้งนั้น เนื่องจากมีราคาแพง การที่จะเปลี่ยนเป็นชนิดใช้ครั้งเดียวทั้ง จึงเป็นไปได้ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากการใช้กระบอกฉีดยาแก้ว ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้หลายครั้งยังคงมีอยู่ แต่แนวโน้มการใช้กระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทั้ง ก็มีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นทุกปี

การจัดซื้อเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทั้งและกระบอกฉีดยาทั้งชนิดใช้ครั้งเดียวทั้ง ตลอดจนชนิดใช้หลายครั้งของโรงพยาบาลต่าง ๆ นั้น ผู้ดำเนินการซื้ออาจจะเป็น หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรม หัวหน้าฝ่ายพัสดุ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หรือเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลเองก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรมอำนวยการของผู้อำนวยการโรงพยาบาล

สำหรับขั้นตอนของการจัดซื้อ ผู้ตัดสินใจซื้อและพิจารณาคัดเลือกนั้นจะเป็นคณะกรรมการที่มาจากผู้เกี่ยวข้องกับการใช้เข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยา เช่น แพทย์ พยาบาล เทคนิคการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจะร่วมกันพิจารณาถึง การเลือกตรายี่ห้อ การเลือกผู้ขาย ราคาที่เหมาะสม ระยะเวลาในการส่งมอบ ตลอดจนจนถึงจำนวนครั้งในการเข้าเยี่ยมผู้ซื้อของตัวแทนจำหน่าย ความสามารถในการเปลี่ยนของ และการจัดส่งในกรณีเร่งด่วน ซึ่งหลังจากคัดเลือกแล้วก็จะแจ้งให้ผู้ดำเนินการจัดซื้อทำหน้าที่จัดซื้อต่อไป

การจัดซื้อเข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยานั้น โรงพยาบาลของรัฐบาลจะจัดซื้อใน 3 ลักษณะ คือเป็นการซื้อแบบตกลงราคา ซึ่งมีวงเงินในการซื้อแต่ละครั้งไม่เกิน 20,000 บาทหรือจะจัดซื้อแบบวิธีการสอบราคาซึ่งมีวงเงินไม่เกิน 400,000 บาท หรือจะจัดซื้อแบบวิธีการประกวดราคาซึ่งมีวงเงินตั้งแต่ 400,000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2521 ซึ่งในขณะนี้ ระเบียบในการจัดซื้อได้มีการแก้ไขใหม่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ซึ่งได้เพิ่มวงเงินในการจัดซื้อแต่ละวิธีให้สูงขึ้น 2 เท่าครึ่ง จากระเบียบเดิม กล่าวคือ

ก. การซื้อโดยวิธีตกลงราคา จากเดิมไม่เกิน 20,000 บาท เพิ่มเป็นไม่เกิน 50,000 บาท

ข. การซื้อโดยวิธีการสอบราคา จากเดิมเกิน 20,000 บาท แต่ไม่เกิน 400,000 บาท เป็น เกิน 50,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,000,000 บาท

ค. การซื้อโดยวิธีการประกวดราคา จากเดิมเกิน 400,000 บาท เป็นเกิน 1,000,000 บาทขึ้นไป

ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ได้เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2535

การจัดซื้อของโรงพยาบาลต่าง ๆ นั้น โดยทั่วไปการจัดซื้อเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ถือว่าเป็นเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา จะเป็นการซื้อแบบตกลงราคา สำหรับอายุการใช้งาน มีอายุการใช้งาน 3 ปี นับตั้งแต่เริ่มผลิต เหตุที่กำหนดวันหมดอายุก็เพื่อจะให้ผู้ใช้มั่นใจ เพราะถ้าหากทิ้งเอาไว้ยาวนานเกิน 3 ปี อาจจะมีปัญหาในเรื่องของการปราศจากเชื้อได้

สำหรับสภาพตลาดของเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งนั้น เนื่องจากแนวโน้มของการใช้มีเพิ่มมากขึ้น จึงเริ่มมีบริษัทต่าง ๆ ให้ความสนใจที่จะเสนอขายผลิตภัณฑ์ทั้งสองชนิดนี้เพิ่มมากขึ้น แต่สภาพตลาดในปัจจุบันนี้มีบริษัทหลักที่เป็นตัวแทนจำหน่ายอยู่ 2 บริษัท คือ (วชิระ มัลลลละวีรช, สัมภาษณ์)

1. บริษัทเบอร์เนียว (ประเทศไทย) จำกัด(เปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท อินซ์เคป เฮลธ์แคร์ จำกัด) เป็นตัวแทนจัดจำหน่ายเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ยี่ห้อ TERUMO ของประเทศญี่ปุ่น และผลิตในประเทศญี่ปุ่น มีส่วนแบ่งตลาด ประมาณร้อยละ 60

2. บริษัท ดีทีแอสล์ จำกัด เป็นตัวแทนจำหน่ายเข็มฉีดยาใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ยี่ห้อ BD ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งผลิตในประเทศสิงคโปร์ มีส่วนแบ่งตลาดประมาณ ร้อยละ 25-30

นอกจาก 2 บริษัทนี้แล้ว บริษัทอื่น ๆ ก็ได้นำเข้าเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งมาจำหน่ายในประเทศไทย ซึ่งมักเป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตมาจากประเทศ ญี่ปุ่น เกาหลี และสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เนื่องจากมีปัญหาในด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และความพร้อมของบริษัทในการจัดจำหน่าย

ด้วยลักษณะของการเปลี่ยนแปลงของการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากปัจจัยหลาย ๆ อย่างดังได้กล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความสนใจที่จะศึกษา พฤติกรรมการซื้อเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งของโรงพยาบาล ในแง่ของปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อ และแนวโน้มในการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งของโรงพยาบาล เพื่อจะได้ข้อมูลนี้ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการตลาดสำหรับผู้ขายผลิตภัณฑ์ และเพื่อตอบสนองความต้องการของโรงพยาบาล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะได้เข้าใจถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อและสาเหตุของการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นั้น ตลอดจนเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรทางการแพทย์ ได้ตระหนักถึง

ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากการใช้เข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาชนิดใช้หลายครั้ง

การศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งนี้ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ทั้งสองบรรจุแยกจากกันต่างหาก โรงพยาบาลส่วนใหญ่จะใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งมากกว่า กระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง โรงพยาบาลที่ใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งยี่ห้อใด เมื่อจะซื้อกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งไว้ใช้ในโรงพยาบาล ก็มักจะซื้อกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งยี่ห้อนั้น ๆ ด้วย เนื่องจากบริษัทที่จัดจำหน่ายจะจัดจำหน่ายทั้งเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งยี่ห้อเดียวกัน เพื่อสะดวกในการจำหน่าย เพราะต้องใช้คู่กันอยู่แล้ว นอกจากนี้บริษัทผู้ผลิตก็จะผลิตทั้งเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งด้วยเช่นกัน เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของลูกค้า โดยเฉพาะและก็เพื่อความสะดวกในการจัดซื้อของโรงพยาบาลด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งของผู้บริหารโรงพยาบาล ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มในการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งของโรงพยาบาล ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงพฤติกรรมการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง และกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งของผู้บริหารโรงพยาบาล ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน
2. ทำให้ทราบถึงแนวโน้มของการใช้เข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งของโรงพยาบาล ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน
3. ช่วยในการวางแผน และการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด สำหรับกิจการที่ขายเข็มฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งและกระบอกฉีดยาชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้งให้แก่โรงพยาบาล